

HELSINGIN YLIOPISTO PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

Ryhmäanalyttisen psykoterapian koulutusohjelma 70 op, 2019-2022

Koulutuksen järjestäjät:

Helsingin yliopisto
Suomen Ryhmäanalyysikoulutus Oy
Ryhmäanalyysiyhdistys ry

Psykologia
Medicum
Lääketieteellinen tiedekunta

Psykiatria
Clinicum
Lääketieteellinen tiedekunta

Sisällysluettelo

1. Psykoterapeuttikoulutus Helsingin yliopistossa	2
2. Koulutukseen hakeminen	2
2.1. Hakulomake ja tarvittavat liitteet.....	2
2.2. Hakuajat ja soveltuvuusarviointien aikataulu.....	4
3. Hakukelpoisuus Helsingin yliopiston järjestämään psykoterapeuttikoulutukseen.....	4
3.1. Hakukelpoisuus	4
3.2. Hakuperusteena oleva työkokemus.....	5
3.3. Hakuperusteena olevan asetuksen VNA 1120/2010 mukaiset 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot.	5
3.4. Edellytys opintojen suorittamiselle	6
3.5. Este hakukelpoisuudelle	6
3.6. Muusta suomalaisesta yliopistosta vastaavasta koulutuksesta siirtoa hakevat	6
4. Valintakriteerit.....	7
4.1. Soveltuvuuden arviointi	7
5. Koulutusmaksut	8
6. Koulutuksen alkaminen ja opetustilat	8
7. Ryhmäanalyttinen psykoterapia ja koulutuksen tavoite	8
8. Kouluttajat	9
9. Koulutuksen rakenne ja sisältö.....	9
Tiedustelut.....	11

1. PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS HELSINGIN YLIOPISTOSSA

Psykoterapeuttikoulutus on asetuksen (VNA 1120/2010) mukaista terveydenhuollon ammattinimikkeeseen johtavaa koulutusta. Koulutus järjestetään Helsingin yliopistossa eri terapiasuuntauksia edustavien koulutusohjelmien mukaan, joiden laajuus vaihtelee asetuksenmukaisesta minimilajuuudesta 60 opintopistettä ylöspäin. Koulutusohjelmat on suunniteltu vastaamaan eri kohderyhmien tarpeita ja ne järjestetään yhteistyössä eri asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Helsingin yliopistossa koulutusohjelmakohtaisten psykoterapiamenetelmiä käsittelevien ohjelmien lisäksi psykoterapeuttiopiskelijat suorittavat 5 opintopisteen laajuisen, kaikille opiskelijoille yhteisten opintojen kokonaisuuden. Kokonaisuus muodostuu kolmesta osiosta: 1) Psykoterapiatutkimuksen menetelmät, 2) Mielenterveyden häiriöiden neurobiologinen tausta ja niiden biologiset hoidot ja 3) Integroiva case-seminaari. Helsingin yliopistossa psykoterapeuttikoulutus muodostuu siis menetelmäkohtaisesta koulutusohjelmasta sekä yhteisistä opinnoista.

Suoritettuaan opinnot hyväksytysti opiskelija saa Helsingin yliopistolta todistuksen, jolla sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen Valvira myöntää valmistuneelle opiskelijalle psykoterapeutin ammattinimikkeen.

2. KOULUTUKSEEN HAKEMINEN

Haku kaikkiin Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutusohjelmiin on kaksivaiheinen. Haun ensimmäinen vaihe on kaikille hakijoille yhteinen ja ohjeistus on kaikille sama. (tämän esitteen otsikot 1.-3.) Ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan hakukelpoisuus ja sen jälkeen hakukelpoiset hakijat saavat kutsun haun toiseen vaiheeseen, soveltuvuuden arviointiin (tämän esitteen otsikot 4.-8.). Soveltuvuuden arviointi noudattaa koulutusohjelmakohtaisia valintakriteerejä, eli ohjeistus

vaihtelee koulutusohjelmittain. Tutustu siis huolellisesti kaikkien hakemiesi koulutusohjelmien valintakriteereihin. Hakea voi korkeintaan kolmeen eri koulutusohjelmaan. Hakulomakkeessa ilmoitettu hakujärjestys on sitova eikä sitä voi jälkeenpäin muuttaa.

2.1. HAKULOMAKE JA TARVITTAVAT LIITTEET

Kaikkien hakijoiden tulee täyttää psykoterapeuttikoulutuksen yhteinen hakulomake, jossa hakija selvittää peruskoulutuksensa, työkokemuksen, mahdolliset lisäkoulutukset sekä ammatillisen aktiivisuuden. Hakija voi hakea maksimissaan kolmeen eri koulutusohjelmaan samassa haussa. Yhdellä hakulomakkeella voi hakea kaikkiin kolmeen eri koulutusohjelmaan, joten lomake tarvitsee täyttää vain kerran. Hakulomake lisätään psykoterapeuttikoulutuksen verkkosivuille ennen haun alkamista.

Hakijoiden tulee liittää sähköiseen hakulomakkeeseen pdf-versiot haussa edellytetyistä todistuksista, paperikopioita niistä ei tässä ensimmäisessä vaiheessa tarvita. Suositeltavaa on skannata kaikki todistukset yhdeksi pdf-tiedostoksi, joka liitetään hakemukseen. Mikäli tämä ei onnistu, voi lomakkeeseen liittää useampia pdf-tiedostoja. Hakemukseen merkittävät tiedot ja tarvittavat liitteet voivat vaihdella koulutusohjelmittain, joten varmistathan jokaisen hakemasi koulutusohjelman kohdalta tarvittavat liitteet.

Ulkomaisesta todistuksesta on lisäksi toimittava virallinen käännös suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, mikäli todistuksen alkuperäinen kieli ei ole mikään näistä. Virallinen käännös voi olla joko 1) todistuksen antaneen oppilaitoksen myöntämä käännös, 2) virallisesti oikeaksi todistettu kopio oppilaitoksen myöntämästä käännöksestä, 3) virallisen kääntäjän tekemän käännös tai 4) virallisesti oikeaksi todistettu kopion virallisen kääntäjän tekemästä käännöksestä.

Liitteet koskien taustakoulutusta:

- Kun hakuperusteena on Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistotasoinen tutkinto, tulee siitä lähettää virallisesti oikeaksi todistettu todistusjäljennös. HUOM: Helsingin yliopistossa pohjakoulutuksensa suorittaneiden ei tarvitse toimittaa todistusta pohjakoulutuksesta. Tässä tapauksessa hakulomakkeeseen on merkittävä, että pohjakoulutus on suoritettu Helsingin yliopistossa. Todistusten oikeellisuus tarkistetaan yliopiston opintorekisteristä.
- Kun hakuperusteena on ulkomailla suoritettu tutkinto, tulee siitä lähettää oikeaksi todistettu todistusjäljennös sekä opetushallituksen antama ulkomailla suoritettun tutkinnon rinnastamispäätös. Mikäli hakuperusteena on ulkomailla suoritettu tutkinto, jonka perusteella hakija on saanut terveydenhuollon lupa- ja valvontaviraston Valviralta luvan harjoittaa Suomessa kyseessä olevaa terveydenhuollon ammattia (mm. lääkärit, psykologit, sairaanhoitajat), tulee hakijan toimittaa terveydenhuollon lupa- ja valvontaviraston oikeaksi todistettu päätös laillistamisesta Suomessa sekä oikeaksi todistettu todistusjäljennös (rinnastamispäätöstä ei tarvita).
- Mikäli hakuperusteena on tutkinto, jossa edellytetään tiettyä pääainetta, tulee hakijan lähettää lisäksi oikeaksi todistettu opintosuoritusote, josta ilmenee suoritettun tutkinnon sisältö opintojaksoittain.
- Mikäli hakuperusteena on muu, kuin lääketieteen lisensiaatin tai psykologian maisterin tutkinto, tulee hakijan lähettää lisäksi oikeaksi todistettu todistus ja opintosuoritusote VNA 1120/2010 edellyttämistä 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnoista, mikäli ne eivät sisälly haun perusteena olevaan tutkintoon.

- Mikäli hakija on terveydenhuollon ammattihenkilö (mm. lääkärit, psykologit, sairaanhoitajat), tarkistetaan tausta Terhikki-rekisteristä. Tällöinkin taustakoulutuksesta edellytetään todistuksen kopiota (pdf) hakulomakkeen liitteeksi, jotta työkokemuksen määrä valmistumisen jälkeen voidaan vahvistaa

Liitteet koskien työkokemusta:

Kaikkien hakijoiden tulee lähettää oikeaksi todistettu työtodistus/työtodistukset haun perusteena olevasta työkokemuksesta hakukelpoisuuden toteamisen jälkeen. Hakijoiden edellytetään laskevan työkokemuksen ja koulutuksen tarkka määrä huolellisesti. Ne tarkistetaan ilmoitetun perusteella.

Kun hakija tulee valituksi opiskelijaksi koulutusohjelmaan, pyydetään häntä toimittamaan virallisesti oikeaksi todistetut todistuskopiot yliopistolle kaikista hakuun liitetystä todistuksista. Hakija voi toimittaa myös alkuperäiset todistukset, mutta alkuperäisten todistusten lähettämiseen liittyvien riskien takia suositellaan lähettämään oikeaksi todistetut kopiot. Kopion voi virallisesti todentaa oikeaksi ainoastaan julkinen notaari tai todistuksen myöntänyt oppilaitos. Jos todistuksessa on useampia sivuja, niin kaikkien sivujen on oltava oikeaksi todistettuja. Todistukset toimitetaan osoitteeseen Psykoterapeuttikoulutus, Helsingin yliopisto, PL 63 (Haartmaninkatu 8), 00014 Helsingin yliopisto. Todistuksiin tulee merkitä, mihin koulutusohjelmaan on tullut valituksi. Todistukset voi toimittaa joko postitse tai henkilökohtaisesti Biomedicumin vahtimestareille. Niiden tulee olla perillä määräaikaan mennessä; postileima ei riitä. Määräaika ilmoitetaan opiskelijaksi valituille valintapäätöksen yhteydessä. **Hakijaa ei voida valita koulutukseen, mikäli hän ei esitä haun perusteena olleita alkuperäisiä todistuksia yliopistolle. Helsingin yliopisto ei palauta todistuskopioita.**

2.2. HAKUAJAT JA SOVELTUVUUSARVIOINTIEN AIKATAULU

Hakuaika on 1.2.-28.2.2019. ja soveltuvuusarvioinnin aikataulu ilmoitetaan koulutusohjelmakohtaisesti hakukelpoisuuspäätöksen yhteydessä. Hakukelpoisuuksien tarkastaminen tapahtuu hakuajan päätyttyä ja päätöksestä pyritään ilmoittamaan hakijoille maaliskuun aikana. Kun hakija todetaan hakukelpoiseksi, lähetetään hänelle kutsu hakemansa koulutusohjelman soveltuvuusarviointiin. Lopulliset opiskelijavalinnat valmistuvat toukokuun loppuun mennessä. Hakukelpoisuuksien tarkastamisen ja hakuprosessin kokonaisaikataulu ovat alustavia ja oikeudet muutoksiin pidätetään. Aikataulumuutoksista ilmoitetaan hakijoille hakuprosessin aikana.

3. HAKUKELPOISUUS HELSINGIN YLIOPISTON JÄRJESTÄMÄÄN PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSEEN

3.1. HAKUKELPOISUUS

Hakukelpoisuus Helsingin yliopistossa suoritettavaan psykoterapeuttikoulutukseen määrittyy VNA 1120/2010 §2a kriteerien pohjalta.

Hakukelpoisuus edellyttää alla määriteltyjen hakuperusteena olevan tutkinnon sekä sen valmistumisen jälkeen suoritettua työkokeuksen kriteerien täyttymistä. Helsingin yliopiston hakukelpoisuuden kriteerit on esitetty alla ja Helsingin yliopisto tarkistaa niitä vuosittain.

Helsingin yliopistossa suoritettavaan psykoterapeuttikoulutukseen on kelpoinen hakemaan henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ylempään tai alemman korkeakoulututkinnon tai soveltuvan opistotasaisen tutkinnon.

Yliopisto- ja korkeakoulututkinnot (ylempi korkeakoulututkinto):

- lääketieteen lisensiaatin tutkinto
- psykologian maisterin tutkinto

- erityistapauksessa soveltuva muu ylempi korkeakoulututkinto:
  - terveystieteen maisterin tutkinto
  - filosofian maisterin tutkinto, pääaineena:
    - logopedia
    - musiikkiterapia
  - yhteiskuntatieteiden tai valtiotieteen maisterin tutkinto, pääaineen:
    - Sosiaalityö
    - Sosiaalipsykologia
    - Sosiaalipedagogiikka
    - Kehityspsykologia
  - teologian maisterin tutkinto
  - kasvatustieteen maisterin tutkinto, pääaineena
    - erityispedagogiikka
    - varhaiserityisopetus
    - kasvatopsykologia

Ammattikorkeakoulututkinnot:

- sairaanhoitaja
- terveydenhoitaja
- toimintaterapeutti
- sosionomi

Opistotasoinen koulutus:

- sairaanhoitajan tutkinto: psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja tai sairaanhoitaja, jonka perustutkintoon on sisällynyt psykiatrinen sairaanhoito

Lisäksi:

ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa vastaa yllä mainittuja tutkintoja. Opetushallituksen antama ulkomailla suoritettua tutkinnon rinnastamispäätös hyväksytään psykoterapeuttikoulutuskelpoisuuden osoittavaksi todistukseksi.

Lisäksi hakija voidaan katsoa hakukelpoiseksi muilla, yllä mainitut opintokokonaisuudet sisältävillä, tutkinnoilla erityistapauksissa, mikäli haun perusteena oleva työkokemus täyttää edellytetyt kriteerit ja VNA 1120/2010 §2 kriteerit muutoin täyttyvät.

Hakiessaan psykoterapeuttikoulutukseen ulkomaisen tutkinnon pohjalta, tulee hakijan osoittaa riittävän suomen tai ruotsin kielen taito. Taito voidaan osoittaa kielikokeella rehtorin kulloinkin voimassa olevan päätöksen mukaisilla tavoilla.

Hakuperusteena olevaan tutkintoon tulee sisältyä tai olla lisäksi suoritettuna vähintään 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot. Opintojen sisältö ks. kohta 3.4.

3.2. HAKUPERUSTEENA OLEVA TYÖKOKEMUS

Koulutukseen hakevalla tulee olla vähintään kaksi vuotta työkokemusta mielenterveys-työssä tai sitä vastaavassa asiakastehtävässä ennen psykoterapeuttikoulutuksen haun alkamista.

Työkokemuksen tulee olla kertynyt hakuperusteena olevan tutkinnon valmistumisen jälkeen (esimerkiksi opintojen aikaista harjoittelua tai muuta työkokemusta ei lasketa). Mielenterveys- tai sitä vastaaviksi asiakastehtäviksi lasketaan esimerkiksi: psykologinen neuvonta-, keskustelu-, ohjaus- ja terapiatyö yms. perusterveydenhuollon, psykiatrian tai päihdehuollon yksiköissä työterveyshuollon piirissä, perhe- ja kasvatusneuvolayksiköissä sekä kolmannella sektorilla.

Työkokemuksen tulee perustua tosiasialliseen työhön pois lukien keskeytykset esimerkiksi virkavapaan tai perhevapaan seurauksena. Työkokemus on voinut karttua pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi neljä vuotta 50 % työtä. Työkokemuksen tulee olla dokumentoitu ja tarkistettavissa ja dokumentoinnista on ilmeittävä mahdolliset keskeytystiedot.

Lisäksi koulutukseen hakevalta edellytetään mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana. Psykoterapeuttisen potilastyön työhönohjaus kuuluu psykoterapeuttiohotoihin eikä hakijaa voida valita koulutukseen, mikäli

hänellä ei ole mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana.

3.3. HAKUPERUSTEENA OLEVAN ASETUKSEN VNA 1120/2010 MUKAISET 30 OPINTOPISTEEN PSYKOLOGIAN TAI PSYKIATRIAN OPINNOT.

Mikäli 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot eivät sisälly hakuperusteena olevaan tutkintoon, tulee ne olla suoritettu ennen psykoterapeuttikoulutukseen hakutumista. Näiden lisäopintojen (myös esimerkiksi nimellä psykoterapeuttisten valmiuksien koulutusohjelma) laajuus ja sisältö tulee olla dokumentoitu ja tarkistettavissa. Opintojen kouluttajien tulee edustaa psykologian tai psykiatrian alan asiantuntemusta.

Opintojen tulee sisältää seuraavat sisältöalueet:

- ihmisen psyykinen kasvu ja kehitys
- lasten ja nuorten sekä aikuisten mielenterveys ja mielenterveyden häiriöt
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden tutkimus, diagnostiikka ja erotusdiagnoosi
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden hoidon ja kuntoutuksen menetelmät
- mielenterveystyötä koskeva lainsäädäntö sekä mielenterveystyön ja psykiatrisen hoidon palvelujärjestelmä
- psykoterapian erityiset ja yleiset vaikuttavat tekijät
- mikä on ja mikä ei ole psykoterapiaa
- mitä ominaisuuksia edellytetään psykoterapeutilta
- psykoterapioiden vaikutusmahdollisuudet ja rajoitukset

Ennen vuotta 2012 lisäopinnot aloittaneiden kohdalla lisäopintojen hyväksyminen arvioidaan tapauskohtaisesti. Vuonna 2012 ja sen jälkeen suoritettavien lisäopintojen tulee sisältää edellä mainitut sisältöalueet. Lisäopin-

tojen ei tule olla psykoterapeuttikoulutukseen haettaessa yli 10 vuotta vanhempia.

3.4. EDELLYTYS OPINTOJEN SUORITTIMISELLE

Kaikilta hakijoilta edellytetään riittävää englannin kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoa englanninkielisen opetuksen ja kirjallisuuden omaksumiseksi niin koulutusohjelmissä kuin yliopiston kaikille psykoterapeuttip opiskelijoille suuntaamissa yhteisissä opinnoissa. Lisäksi hakijoilta edellytetään riittäviä tietoteknisiä valmiuksia käyttää opinnoissa käytettäviä verkko-opiskeluohjelmia, yliopiston tietokantoja, hakuohjelmia, tekstinkäsittelyohjelmia ja esitysgrafiikkaohjelmia sekä ääni- ja liikkuvan kuvan tallennuslaitteita.

3.5. ESTE HAKUKELPOISUUDELLE

Psykoterapeuttikoulutukseen hakeviin opiskelijoihin sovelletaan yliopistolain §43 a mukaisia menettelyjä opinto-oikeuden peruuttamisesta (*laki 954/2011 yliopistolain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus 1034/2011 yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta*).

3.5.1. OPISKELIJAKSI OTTAMISEN RAJOITUKSET

Alaikäisten turvallisuuden sekä potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämiseksi yliopiston opiskelijaksi ottamiseen on tullut rajoituksia vuoden 2012 alusta. Rajoitukset koskevat seuraavia aloja: lääketiede, hammaslääketiede, logopedia, psykologia, psykoterapeuttikoulutus, farmasia sekä sosiaalityö ja opettajankoulutus. Kuten muillakin mainituilla aloilla, psykoterapeuttikoulutuksessa edellytetään, että opiskelijaksi otettava on terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai psykoterapeuttiseen potilastyöhön. Terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä rajoitus ei ole este opiskelijaksi ottamiselle, jos sen vaikutukset voidaan kohtuullisin toimin, esimerkiksi erityisjärjestelyin, poistaa. Tarkoituksena ei ole muutenkaan asettaa tarpeettomia esteitä vammaisten tai muista fyysisistä

tai psyykkisistä rajoitteista kärsivien henkilöiden koulutukseen pääsulle. Rajoituksia sovelletaan vain niissä tilanteissa, joissa on selvää, ettei hakija voi terveydentilaansa tai toimintakykyynsä liittyvästä syystä osallistua koulutukseen. Myös aiempi opiskeluoikeuden peruuttaminen voi olla este opiskelijaksi ottamiselle. Tämän vuoksi opiskelijaksi hakevan tulee ilmoittaa yliopistolle tällaisesta päätöksestä jo hakuvaiheessa.

3.5.2. OPISKELUAIKAINEN HUUMAUSAINETESTAUS JA RIKOSTAUSTAOTE

Opiskelija voidaan tietyissä hyvin rajoitetuissa tapauksissa velvoittaa esittämään todistus huumausainetestistä. Tämä tulee lähinnä kyseeseen tilanteissa, joissa testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja tiettyjen laissa yksityiskohtaisesti määriteltyjen lisäehtojen täytyessä.

Vuonna 2012 tai myöhemmin opiskelijaksi hyväksytyiltä opiskelijalta voidaan opiskelukyvyntä arviointia varten pyytää rikostaustaotetta. Otetta voidaan pyytää vain niiltä opiskelijoilta, joiden opintoihin liittyvä psykoterapeuttinen potilastyö tai muut tehtävät edellyttävät alaikäisten parissa työskentelyä, ja sitä pyydetään ennen potilastyön tai tehtävien alkamista. Alaikäisten turvallisuuden edistämiseksi on tarpeen tietää, ettei opiskelijalla ole rikosrekisterimerkintää tietyistä vakavista rikoksista (seksuaalirikokset, törkeät henkirikokset, törkeä ryöstö ja huumausainirikokset).

3.6. MUUSTA SUOMALAISESTA YLIOPISTOSTA VASTAAVASTA KOULUTUKSESTA SIIRTOA HAKEVAT

Muissa suomalaisissa yliopistoissa aloitetuista psykoterapeuttikoulutusohjelmista ei voi hakea siirtoa Helsingin yliopistossa järjestettävään psykoterapeuttikoulutukseen. Hakijan tulee osallistua hakekelppoisuuden tarkastamiseen sekä soveltuvuuden arviointiin koulutusohjelmittain ilmoitetun aikataulun mukaisesti.

4. VALINTAKRITEERIT

Valintakriteerit noudattavat asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2a asettamia ehtoja hakijan taustakoulutuksesta sekä työkokemuksesta. Valintakriteerit ovat koulutusohjelmakohtaisia, joten hakiessasi useampaan koulutusohjelmaan, tutustuthan jokaisen koulutusohjelman valintakriteereihin.

Koulutukseen hakeutuvalta edellytetään terapeuttisia vuorovaikutustaitoja ja tietoisuutta elämänkaareen liittyvistä kriiseistä. Henkilökohtaista soveltuvuutta arvioidaan kahden kouluttajan suorittamalla henkilökohtaisella haastattelulla.

4.1. SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI

Soveltuvuudenarviointiin kuuluvat seuraavat osa-alueet: ryhmätilanteen arviointi, yksilöhaastattelu, aiempi kliininen potilastyö ja kokemus ryhmien kanssa työskentelystä, hakijan mahdollisuus tehdä psykoterapiatyötä opintojen aikana.

- a) Ryhmätehtävä: Ryhmätehtävässä arvioidaan hakijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, motivoituneisuutta tieteellisiin opintoihin ja soveltuvuutta psykoterapeutin tehtävään. Soveltuvuusosiossa arvioidaan motivaatiota, persoonallisuutta ja itsearviointitaitoja. Ryhmätehtävä arvioidaan numeerisesti asteikolla 1-5 (taulukko 1). Painoarvo kokonaisarvioinnissa 50 %.
- b) Yksilöhaastattelu: Yksilöhaastattelulla tarkennetaan ryhmätehtävästä saatua soveltuvuusarviota hakijan itsearvioinnilla ja haastattelijan täydentävillä kysymyksillä. Arvioinnin kohteena ovat yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, motivoituneisuus ja soveltuvuus alalle. Haastattelussa käytetään apuna samaa lomaketta kuin ryhmätilanteen arvioinnissa (taulukko 1). Yksilöhaas-

tattelussa hakijalla on mahdollisuus arvioida itse omaa suoriutumistaan ryhmätilanteessa. Haastattelussa selvitetään lisäksi hakijan taustat ja elämäntilanne ja varmennetaan, että opiskelijalla on mahdollisuus ohjata opiskelun aikana omia ryhmiä. Yksilöhaastattelut arvioidaan numeerisesti asteikolla 1-5. Painoarvo kokonaisarvioinnissa 30 %.

- c) Työkokemus: Lisäksi valintaprosessissa huomioidaan hakijan työkokemus kliinisestä potilastyöstä ja ryhmän ohjaamiskokemuksesta sekä työvuosista. Työkokemusosio arvioidaan numeerisesti asteikolla 1-5 seuraavasti:

1-2 vuotta = 1 piste

3-4 vuotta = 2 pistettä

5-6 vuotta = 3 pistettä

7-8 vuotta = 4 pistettä

9 vuotta tai enemmän 5 pistettä.

Tämän osion painoarvo on kokonaisarvioinnissa 20 %.

- d) Ryhmänohjaus: Koulutusohjelmaan henkilöt valitaan edellä mainittujen valintakriteereiden perusteella. Koulutukseen voidaan ottaa myös opiskelija, joka muuten tulisi valituksi, mutta jolla ei valintahetkellä ole omia ryhmiä ohjattavana. Voidakseen valmistua opiskelijan täytyy kuitenkin koulutuksen aikana suorittaa omaa ryhmänohjausta koulutuksen sisältöön kuuluvana, ennalta ilmoitetun tuntimäärän mukaisesti. Tämä kerrotaan hakijalle myös valintatilanteessa selkeästi.

Soveltuvuuden arviointitapa: Haastatteluissa on mukana kuusi kouluttajaa, joista neljä suorittaa ryhmähaastattelujen ohjaamisen ja jotka kaikki osallistuvat tarvittaessa yksilöhaastattelujen toteuttamiseen. Ryhmähaastattelujen kesto on 45 minuuttia/ryhmä ja sen jälkeen varataan 15 minuuttia haastattelijoiden suorittamaan arviointiin. Yksilöhaastattelujen kesto 30 minuuttia/henkilö ja sen

jälkeen varataan 15 minuuttia haastattelijan suorittamaan arviointiin. Ryhmä- ja yksilöhaastattelut toteutetaan siten, että opiskelijaksi pyrkiviä haastattelevat eri kouluttajat. Haastattelut suunnitellaan toteutettavaksi yhden päivän aikana.

Koulutukseen hakijan tulee lähettää hakulomakkeiden mukana CV, josta selviää selkeästi peruskoulutus, mahdolliset lisäkoulutukset ja työkokemus. Hakemukseen tulee liittää lyhyt omaelämäkerta.

Helsingin yliopisto valitsee hakijoista perusvaatimukset täyttävät hakijat soveltuvuuden arviointiin.

Soveltuvuuden arvioinnin tekee kaksi haastelijaa, jotka jo ennen haastattelua perehtyvät hakijan hakupapereihin, CV:een ja omaelämäkertaan. Soveltuvuushaastattelijat arvioivat hakijan soveltuvuuden psykoterapeutin koulutukseen ja työhön. Haastattelijat arvioivat tarvittaessa myös hakijan työkokemuksen soveltuvuuden, mikäli se ei hakupapereista selvästi ilmene. Mikäli hakijan oman psykoterapian päättymisestä on yli 5 vuotta, haastattelijat arvioivat oman psykoterapian riittävyyden. Opiskelijavalinnan jälkeen hakijat saavat halutessaan palautetta suoraan haastatteliijoilta.

5. KOULUTUSMAKSUT

Koulutuksen teoria- ja menetelmäopintojen koulutusmaksu määräytyy siihen osallistuvien opiskelijoiden lukumäärän mukaan. Maksu on 9.350,-/opiskelija/max opiskelija-ryhmäkoko ja 15.680,- /opiskelija/min opiskelijaryhmäkoko (alv 0%*). Koulutusmaksut vahvistetaan lopullisen opiskelijamäärän selvittyä ja ne jakautuvat kuudelle lukukaudelle. *) mikäli verosäädöksissä tai niiden tulkinnaissa tapahtuu muutoksia koulutuksen toteutusaikana, hintaan lisätään arvonlisävero.

Koulutusohjelman hintaan sisältyy ryhmämuotoinen työnohjaus (45 tuntia suurryhmässä ja 135 tuntia pienryhmässä). Koulutukseen kuuluvien koulutuspsykoterapian ja yksilötyönohjauksen kustannukset eivät sisäl-

ly yllämainittuun hintaan vaan opiskelija suorittaa ne koulutuspsykoterapeutille ja työnohjaajalle. Työnohjausta koulutusohjelmaan kuuluu yhteensä 120 tuntia, joista ryhmämuotoista on oltava 60 tuntia ja yksilötyönohjausta vähintään 60 tuntia. Lisäksi koulutusohjelman soveltuvuusarviointihaastattelu maksaa 100 euroa, joka ei kuulu koulutusohjelman hintaan. Haastattelu maksetaan sen yhteydessä.

Koulutuksen kustannuksista vastaavat koulutettava tai hänen työnantajansa. Koulutusta suunnittelevan suositellaan neuvottelevan hänen työnantajansa kanssa koulutuskustannuksiin osallistumisesta.

Koulutukseen otetaan 8-20 opiskelijaa ja se aloitetaan vain, mikäli ryhmän minimikoko täyttyy.

6. KOULUTUKSEN ALKAMINEN JA OPETUSTILAT

Koulutus alkaa elokuussa 2018 ja se järjestetään koulutusyhteisön tiloissa Helsingin Kattajanokalla.

7. RYHMÄANALYYTTINEN PSYKOTERAPIA JA KOULUTUKSEN TAVOITE

Miksi ryhmämuotoista terapiaa? Me kaikki synnymme ryhmään ja elämme ja työskentelemme monenlaisten ryhmien kanssa läpi elämän. Ryhmä tarjoaa myös paljon sellaista, mitä kahdenkeskiseen suhteeseen ei sisälly. Ryhmään kuulumisen ja ryhmässä toimiminen on siksi ihmiselle tärkeää. Ryhmä hoitaa ja tukee, mutta siihen sisältyy myös omat haasteensa.

Koulutusohjelma pohjautuu psykoanalyttiseen teoriaan, johon integroituu systeemiteoreettinen ja sosiaalipsykologinen viitekehys. Koulutusohjelma tarkastelee yksilön mielen-tervyyttä sosiaalisesta ja vuorovaikutuksellisesta viitekehystä, jonka ihmiskäsityksen

ja persoonallisuus-teorian mukaan psyykinen kasvu ja sen häiriöt syntyvät pääosin vuorovaikutussuhteissa. Koulutusohjelman teoriapohja käsittelee yksilöä osana ryhmää ja yhteiskuntaa niin, että ryhmän vuorovaikutussuhteita korjaamalla voidaan vaikuttaa yksilön integroitumiseen osana yhteisöään. Koulutuksen keskeinen tavoite on ryhmäanalyttisen psykoterapiamenetelmän syvälinen oppiminen ja sen menetelmien käyttäminen terapian kohderyhmissä. Koulutusohjelma käsittelee näitä alueita ajankohtaisen tieteellisen tiedon valossa. Tavoitteena on tukea opiskelijan kykyä käsitellä ja arvioida ryhmä- ja yksilöpsykoanalyttisesta viitekehyksestä tehtävää psykoterapiatutkimusta sekä opiskelijan taitoa arvioida kyseessä olevan psykoterapiamenetelmän sovellettavuutta ja yhteyttä ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön.

Ryhmäanalyysikoulutus antaa valmiudet toimia ryhmäpsykoterapeuttina ryhmäanalyttisen teorian pohjalta. Se antaa ryhmäpsykoterapian ja vuorovaikutuksen kehittämismallin myös pien-, media- ja suurryhmien ohjaamiseen. Ryhmäanalyysia sovelletaan myös muissa terapiamuodoissa, samoin organisaatioissa, koulutuksessa sekä työnohjauksessa ja se on taloudellinen hoitomuoto.

Koulutus on asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2a mukaista psykoterapeutin ammattinimikkeen johtavaa koulutusta, joka on arvioitu ja jonka toteutumista seurataan Helsingin yliopistossa. **Suoritettuaan koulutuksen hyväksytysti opiskelija saa Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvontaviranomaiselta Valviralta psykoterapeutin ammattinimikkeen.** Opiskelijat otetaan Helsingin yliopiston (täydennyskoulutus) opiskelijoiksi ja he suorittavat Helsingin yliopiston opetuksesta ja asiantuntijaorganisaation opetuksesta muodostuvan koulutuksen.

8. KOULUTTAJAT

Kouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat vaativan erityistason psykoterapeutit joilla on kouluttajapätevyys: Varsinaisina kouluttajina toimivat Taru Kaivola ja Kristiina Toivola (vastuukouluttajat), Aila Kauranen, Eeva-Liisa Lahti-Helttula, Rauno Tuikka, Merja Laitoniemi. Lisäkouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat Eeva Elorinne, Marianna Sorvali, Pirkko Tuukkanen, Leila Valtonen.

Lisäksi koulutusohjelmalle valitaan Helsingin yliopiston vastuuhenkilö, joka osallistuu ohjelman ohjausryhmän toimintaan ja koulutuksen seuraamiseen. Helsingin yliopiston psykiatrian ja psykologian professorit ja yliopistonlehtorit vastaavat yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteisestä opetuksesta.

9. KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Koulutus on laajuudeltaan 70 op ja kestää 3 vuotta. Lähiopetus toteutetaan pääosin syys- ja kevätlukukausien aikana kerran kuussa olevina kahden päivän seminaareina. Koulutuksen alkaessa opiskelijat saavat tietoonsa koko koulutusohjelman.

Koulutusohjelma koostuu seuraavista kolmesta opintokokonaisuudesta:

1) Teoria- ja menetelmäopinnot:

a) **Teoria- ja kliinisiä seminaareja sekä muuta omatoimista teoria- ja menetelmäopiskelua** yhteensä 34 op; lähiopetuspäiviä 12 op (330 h) ja 22 op muuta teoria- ja menetelmä-opiskelua.

b) **Opinnäytetyö** 10 op

c) **Yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteiset opinnot** 5 op, 5 päivää kaikille yliopiston psykoterapeuttikoulutettaville yhteistä lähiopetusta.

2) **Työnohjaus:** Toteuttamistapana sekä yksilö (60 h) että ryhmätyönohjaus (60 h), yhteensä 120 h, 12 op. Psykoterapeuttista potilastyötä tulee olla koulutuksen aikana yhteensä vähintään 300 tuntia. Potilastyötä ei lasketa opintopisteisiin.

3) Koulutuspsykoterapia: 180 h, josta 135 h pienryhmässä tapahtuvaa terapiaa ja 45 h suurryhmässä tapahtuvaa terapiaa, yhteensä 9 op.

Teoriaopetus tapahtuu ryhmässä workshop-tyyppisesti työskennellen. Opiskelijoiden aikaisemmat koulutukset ja työkokemus halutaan myös käyttää hyväksi, tavoitteena on kaiken kokemuksen integroiminen. Koulutuksessa ja työskentelyssä tuetaan opiskelijoiden oma-aloitteisuutta niin, että opiskelijat hankkivat omaa materiaalia erityisesti koulutuksen loppupuolella, jolloin käsitellään terapiamenetelmän sovellutuksia. Jokaisen kaksipäiväisen opintojakson päätteeksi on yhteinen, tunnin (45 min) pituinen reflektiivinen keskustelu. Tällöin keskustelua käydään koko seminaarin teemasta, seminaariprosessista, sen herättämistä ajatuksista ja tunteista. Lukukausien päätteeksi opiskelijat suorittavat loppuentin.

Teoriaosioon kuuluu lähiopetuksen lisäksi alan kirjallisuuden perehtymistä, välitehtäviä ja muuta omatoimista, koulutusohjelmaan sisältyvää opiskelua. Teoriaopiskelun lisäksi koulutus sisältää työhajausta sekä ryhmämuotoista koulutuspsykoterapiaa. Koulutukseen sisältyy kaikkia sen opintokokonaisuuksia integroiva opinnäyte-tyo, joka on esimerkiksi johonkin ryhmäanalyttisen psykoterapiasuuntauksen erityiskysymykseen laaja-alaista perehtymistä vaativa, tieteellisen kirjoittamisen periaatteita noudattava kirjallinen tuotos. **Lisäksi koulutusohjelmaan kuuluu asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) edellyttämä osaamisen osoittaminen näytöllä.**

Koulutusohjelmassa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja:

1. Ryhmäanalyttisen psykoterapian taustateoriat, ryhmäterapia hoitomuotona
2. Psykkinen kehitys ja kehityshaasteet psykodynaamisen teorian pohjalta
3. Ryhmäprosessi ja terapeutin rooli, ryhmäilmiöt

4. Ryhmäanalyttisen psykoterapian sovellukset ja eri psykoterapia-teoriat
5. Ryhmäanalyttisen psykoterapian yhteys siitä saatuun näyttöön ja menetelmän sovellettavuus
6. Etiikka ja psykoterapeutin ammatillisuus

Teoreettinen ja menetelmäkoulutus muodostavat prosessinomaisen yhtenäisen kokonaisuuden, jossa teorian ja menetelmien lisääntyvä hallinta kulkevat vuorovaikutuksessa opiskelijan henkilökohtaisten taitojen ja itse-tuntemuksen kehittymisen kanssa.

Koulutuksen pääteemat lukukausittain:

1. Lukukausi

Pääteema: Ryhmäanalyysin teorianmuodostuksen historia ja sen kehitykseen vaikuttaneet psykodynaamiset /psykoanalyttiset persoonallisuuden kehitysteoriat sekä sosiologiset teoriat.

2. ja 3. Lukukausi

Pääteema: Yksilöksi ryhmässä – Ryhmä hoitomuotona. Opiskelija tutustuu suurryhmien dynamiikkaan ja ymmärtää erityisesti kollektiivisen tiedostamattoman merkityksen yhteiskunnassa.

4. Lukukausi

Pääteema: Ryhmäanalyysin parantava vaikutus - Ryhmän tuhoavat puolet

5. Lukukausi

Pääteema: Opiskelija tutustuu ryhmäpsykoterapioiden käytäntöön ja niiden sovellettavuuteen ja vaikuttavuuteen eri potilasryhmissä.

6. Lukukausi

Pääteema: Oman psykoterapiamenetelmän kriittinen arviointi ja sovellettavuus. Tutkimustiedon yhteys ammatilliseen näyttöön ja

käytäntöön. Psykoterapeuttisen muutoksen eri mallit. Psykoterapeutiksi kasvaminen,

etiikka ja ammatillisuus sekä työn vaatima yhteistyö.

TIEDUSTELUT

Psykoterapeuttikoulutuksen koulutussuunnittelija, psykoterapeuttikoulutus@helsinki.fi